

Bernard DE RYCKE

Godsdienstleerkracht met ziekteverlof en filmmaker

Bernard DE RYCKE (39) plande altijd al om zijn filmstudie op rijpere leeftijd in de praktijk om te zetten. Een ongeneeslijke hersentumor veroorzaakte een stroomversnelling. *In a Landscape*, een eerste kortfilm, ging vorige maand in première. „Ik ben al met het volgende bezig, al moet ik nog kiezen tussen twee ideeën.”

‘Geniet van elke dag en je bent altijd klaar om te sterven’

Jozefien VAN HUFFEL

In a Landscape is een uiterst trage prent. Op de voorgrond doet de wind zomergewassen ruisen, op de achtergrond speelt zich, haast onzichtbaar, iets af wat een drama zou kunnen zijn. Twee jongens met brommers vervelen zich, een meisje wordt daar het slachtoffer van. „Was ik nog aan de slag, ik kon er een les aan wijden”, zegt Bernard DE RYCKE „Ik kom nog vaak leerlingen tegen. Dan kijken ze naar me. En zeg ik: ‘Ja hoor, ik leef nog.’ Ik zie ze graag terug.”

– *Vertelde u uw leerlingen dat u ziek bent?*
Ik houd niet van taboes. Ik vind het bijvoorbeeld ongelooflijk dat we zo slecht zijn in praten over ziekte en dood. Mijn leerlingen mochten dus weten dat ik kanker had. „Je ziet het niet, meneer”, zeiden ze dan. Toen ik vorig jaar vernam dat ik nog anderhalf tot twee jaar te leven had, vroegen alle klassen naar mijn *bucket list*, naar wat ik nog wilde doen vóór ik stierf. Zo’n lijst heb ik niet. Ik kon enkel bedenken dat ik graag nog over de motorkap van een auto zou wandelen die aan verkeerslichten het zebrapad of fietspad verspert, want daar kan ik me erg aan storen. Uiteraard zou dat levensgevaarlijk zijn, maar in mijn geval is dat relatief.

– *Hoe werd u godsdienstleerkracht met een diploma audiovisueel assistent op zak?*
Film en godsdienst passioneren me beide al lang. Mijn vader is erg katholiek, zelf noem ik me christelijk. Als kind was ik misdienaar bij de zusters in het Gentse Psychiatrisch Centrum Sint-Camillus. We haalden vooral fratsen uit met de priesters en begrepen weinig van wat er gedaan en gezegd werd, maar godsdienst werd later wel mijn tweede studiegebied.

Een tijd combineerde ik een baan bij het Filmfestival Gent in de zomer met lesgeven. Elk jaar belde de inspecteur katholieke godsdienst me in de herfstvakantie op en somde hij op welke scholen iemand nodig hadden. Godsdienstleerkracht was een soort knelpuntberoep en de situatie kwam voor ons allebei goed uit, maar toen ik trouwde en aan kinderen dacht, koos ik toch voor een vaste baan in het onderwijs. Misschien liet ik de filmwereld sneller achter me dan ik had gewild, maar België is nu eenmaal een klein filmland waar de kansen niet voor het grijpen liggen. En

Bernard De Rycke: „Ik zou ook depressief kunnen zijn, maar heb te veel redenen om blij te ontwaken.” © Kristof Ghyselincx

had het me niet gelegen in het onderwijs, dan was ik niet gebleven. Ik ben niet het type om iets tegen mijn zin te doen.

„Ik houd niet van taboes. Het is toch onbegrijpelijk dat we zo slecht zijn in praten over de dood?”

– *Welk type leraar was u?*

Ik wilde dat de leerlingen de basis kenden, de volgorde van het kerkelijke jaar en de betekenis van de grote feesten, maar ik gaf ook graag alternatieve lessen. Ik liet ze bijvoorbeeld een brief aan God schrijven. Ooit kwam er een moeder naar het oudercontact. Haar dochter had schitterende punten voor godsdienst, maar daarom kwam ze net. „Ik wil wel eens een gezicht kleven op de leerkracht die dit klaarspeelt. Mijn dochter zakte altijd”, zei ze.

Minstens even belangrijk als de lesinhoud vond ik het om open te staan voor de

leerlingen en te luisteren naar hun verhalen over wat hen bezighield en naar hun kleine en grote problemen. Ik houd van *slow cinema*. Wel, ook in de klas mocht het traag gaan als dat nodig was.

– *‘In a Landscape’ is inderdaad een opmerkelijk langzame kortfilm. Waarom?*

Vandaag moet zowat alles snel gaan, maar dat laat ons nauwelijks tijd om na te denken. Televisie en film beantwoorden alle vragen voor ons, alsof we allemaal domme kijkers zijn. Ik wil mensen zelf iets laten invullen. Wat er met het meisje in *In a Landscape* gebeurt, wordt bewust niet duidelijk getoond.

– *Droomt u nog van meer?*

Ik droom van een volgende film. Ik heb ideeën te over. Praten met anderen helpt me de slechte van de goede te onderscheiden. Sommigen zeggen dat je best een onderwerp kiest dat je al jaren bezighoudt. Misschien maak ik dus inderdaad iets over het onderwijs, over het stilaan uitstervende type leerkracht waar alle jongeren bang van zijn bijvoorbeeld. Maar het kan

ook helemaal iets anders worden. Tegelijk zijn mijn vrouw en ik realistisch over mijn situatie. Sommige dingen worden lastig. Ik kan het bijvoorbeeld nog moeilijk aan als onze kinderen, die vier en zes jaar oud zijn, te druk zijn in mijn buurt. En als ik de trein neem, reis ik in eerste klas voor de rust, hoewel ik dat terzelfder tijd maar saai vind.

– *U trok in de herfst met uw vader naar Lourdes. Hoe gaan uw ouders om met uw ziekte?*

Ze zijn meer geneigd te hopen en dat begrijp ik. Ik wens echter dat ze zich ondanks alles optrekken aan de manier waarop ik mijn tijd beleef. Ik zou ook depressief kunnen zijn en hele dagen in mijn bed doorbrengen, maar ik heb te veel redenen om blij te ontwaken. Eigenlijk zou iedereen zich daarvan bewust moeten zijn, want als je geniet van elke dag, ben je elke dag klaar om dood te gaan. Ik zeg niet dat ik gelukkig ben – dat vind ik een stom woord – maar ik ben wel zeer *content*.

Info op brainstormbernard.wordpress.com en www.facebook.com/kortfilminalandscape